

УДК 378.2

Порада О.В.¹, Глущенко Н.В.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² канд. наук з фіз. вих., доц. НУ «Запорізька політехніка»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МІЖПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

Система навчання в вузі здебільшого орієнтована на інтелектуальний розвиток. Актуалізація і розвиток емоційно-ціннісних відносин молодих людей і формування особистісних, професійних та міжпрофесійних компетентностей є одним із завдань навчання і виховання.

Для досягнення професіоналізму, вершин професійної компетентності необхідні не тільки професійні знання і вміння, а й особистісна складова, що передбачає ціннісне і емоційне ставлення до різних життєвих явищ.

До особистісних якостей випускника, що впливають на його конкурентоспроможність та забезпечують його міжпрофесійну компетентність можна віднести таке: підвищена здатність до навчання, організованість, самостійність, відповідальність, самопізнання, саморефлексія, самоконтроль, самопланування, самопереконавання, самопримус, самомотивація, далекоглядність, розсудливість, ризикованість, потреба в діяльності та активності, потреба в суперництві і змаганні, потреба в самоствердженні, потреба в реалізації свого особистісного потенціалу, надійність, цілеспрямованість, почуття обов'язку, загальна культура, орієнтації на цінності, терпимість, толерантність, космополітизм, гуманність, творчість, креативність, поліфункціональність тощо. Варто зазначити, що вищеозначені якості є також одними з складових самоактуалізованої особистості.

Професійна компетентність - важлива складова і показник високого рівня професіоналізму, включає знання та ерудицію, що дозволяють людині кваліфіковано судити про питання сфери професійної діяльності, бути обізнаним у певній галузі, а також якості особистості, що дають можливість людині діяти відповідально і самостійно. Проявляється в успішному вирішенні певного класу професійних завдань, що лежить в основі різних видів компетентності (соціально-перцептивні, комунікативна, організаційна та ін.).

Міжпрофесійна компетентність являє собою володіння знаннями і якостями особистості необхідними для виконання ряду професій - здатність до планування, мотивація досягнення, гнучке професійне мислення, здатність до проектування професійної діяльності, професійна здатність до навчання, а

також якості особистості, що дають можливість людині діяти відповідально і самостійно.

В аспекті особистісної професійної компетенції випускника мають значення мотиваційні, особистісні, ділові та інтегративні якості. Зокрема:

- мотиваційні якості: самостійність, цілеспрямованість, самовпевненість, далекоглядність, розсудливість, ризикованість, потреба в діяльності та активності, потреба в суперництві і змаганні, потреба в самоствердженні, прагнення до самовираження і задоволення духовних та матеріальних потреб, прагнення до досконалості та прагнення до підвищення соціального статусу;

- особистісні якості: загальна культура, орієнтації на цінності, терпимість, толерантність, космополітизм, гуманність, самовладання і витримка, дбайливість, послідовність, самокритичність, справедливість, самопримус, рефлексія, самоконтроль, рішучість, тактовність, об'єктивність, чесність, особиста дисциплінованість, працьовитість, наявність лідерських якостей;

- ділові якості: поліфункціональність, творчість, креативність, підвищена здатність до навчання, організованість, навички планування, проектування, моделювання, прогнозування, вміння спілкуватися з людьми, вміння швидко адаптуватися до нових умов, здатність швидко засвоювати нові знання та методи праці під час навчання або перепідготовки у зв'язку зі зміною структури виробництва або зміною місця роботи;

- інтегративні якості: самоактуалізація, самореалізація, відповідальність, ініціативність, надійність, творчий підхід до прийняття рішень, вміння самооцінки, навички впевненої презентації себе, власних здібностей та можливостей, потреба в самоосвітній діяльності, вміння взаємодіяти.

На нашу думку, саме ці якості є актуальними для випускника та природовідповідними для юнаків студентського віку. Саме тому, їх формування має стати одним з важливих завдань виховання молоді у системі вищої школи.